

Antik szerelmes és erotikus versek Csehy Zoltán fordításában

ARKHILOKHOSZ

Bérc fügefája

Bérc fügefája! A vajak mind rólad csemegéznek.
Pásziphilé, kóbor férfiaké a fügéd.

Fátyol

Héra, e szent fátylat neked adta ma Alkibié, mert
végre a nászágyon vágya beteljesedett.

CAIUS VALERIUS CATULLUS

Térj már eszedre, jaj, szegény Catullus

Térj már eszedre, jaj, szegény Catullus, mert
amit te veszni látsz, az elveszett végleg!
Dús és fényes napok ragyogtak addig rád,
amíg a nő nyomában koslattál balgán.
Asszonyt sosem szerethetsz jobban, mint most őt.
Incelkedés, kacaj, közös séták, andalgások,
amit kívántál, minden, minden úgy is lett.
Dús és fényes napok ragyogtak akkor rád.
Ma már utál, te sültbolond, ne caplass úgy!
Ne fuss utána, életed pokollá lesz!
Jól, jól acélozd meg magad, tűrj férfiként!
Nos, ég veled, te lány, Catullus kőszívű!
Nem jár nyomodban, nem keres, ha gyűlölöd!
Majd sírsz, zokogsz, ha nem kíván meg más férfi!
Ribanc, jajongsz, az életed pokollá lesz!
Szelet ki csap? Szépnek ki mondja majd tested?
Szeretni kit szeretsz? És, mondd, kié leszel majd?
Véresre ajkakát harapsz-e csók közben?
Te tűrj, Catullus, légy kemény, s maradj veszteg!

Rád bízom magam és szívem szerelmét

Rád bízom magam és szívem szerelmét
most Aureliusom, de esdve kérek,
ha van még, ami szent meg ép előtted,
ha van még pici tisztaság szivedben,
óvd fiúszeretőm, ne érje szégyen.
Nem mondom, hogy a nép veszélyt jelenthet,
lót-fut csak ki-ki dolgavégezetlen
útajain, sose félek én ezektől,
tőled bezzeg igen s veszett pöcsödtől,
mely megdöf szüzikét s parázna kölyköt.
Járjon ki s be, ahol s ahogy szeretné,
mindig áll, ha az alkalom beállott,

egyed kérek: az én fiúm ne bántsa!
Férges szíved, oly elvadult dühöd ha
rávisz mégis a bűnre, álnok állat,
s felbőszítéd agyam csalárd cselekkkel,
akkor, jaj, nyomoronc, ütött az órád,
lábad szétvetem és a segglyuk-ajtón
retket tuszkolok én be, sós heringet!

Flavius, kit imádsz?

Flavius, kit imádsz? Catullusodnak
súgd meg! Tán buta bányarém a nőcske?
Nem szűnnél, ha nem az, fecsegni róla!
Gőzöm sincs, milyen elgyötört ribanccal
hetyegsz, róla beszélni hogyha szégyellsz!
Nem durmolsz egyedül, nem özvegy éjed,
bár kuksolsz, de az ágy fecseg helyetted!
Szír balzsamszagot ont a bő füzérlánc,
párnád, vánkosod itt meg ott begyúrve,
mind árulkodik, és recsegve nyögdös
lábán már alig állva nyik-nyek ágyad.
Nem tudnád letagadni, hogy kefélgetsz.
Mért? Nem lenne pöcsöd se holtra nyúve,
hogyha nem bujaságra gerjedeznél!
Mért nem mondasz el annyi jót, – s a rosszat?
Égbe szállna a pajkos ének, melyben
téged és szeretőd megénekelném!

Két ocsmány buzi: szépen összeillők

Két ocsmány buzi: szépen összeillők.
Mamurránk s a köcsögfióka Caesar!
Nem csodálom: a szégyenük közös folt,
ezt Rómánk feketíti, Formiae azt,
makacs bélyeg e szenny, lemoshatatlan!
Egyformán puha két ikerfiókánk,
egy ágyacska nevelte párban őket,
pompásan szopik ez, de az se rosszabb,
vetélytársai minden utcanőnek.
Két ocsmány buzi: szépen összeillők.

QUINTUS HORATIUS FLACCUS

Lydiához

(1, 13)

Míg te, Lydia, Telephust
bálványzod, viaszos, tompa karizmaid,
és lágy, rózsapiros nyakát,
szívem düh veti szét, s forr kifakadt epém.

Elhagy menten a józan ész,
arcom hol kipirul, hol csupa sápadás,
könnycsepp gördül az arcomon,
lassú tűz sütöget és fölemészt belül.

Tajtétkzom, ha begerjed és
bort böffentve fehér válladon ejt heget,
földühödve beléd harap,
s ádáz fognyomait őrzi örökre szád!

Hidd el: hinni hihetsz nekem,
barbár és csapodár férfi aláz meg így
mézes ajkat, ahol Venus
nektárjának ötöd része ígér gyönyört.

Százszor, százszor, ezerszer is
boldogabb szeretők ők, akiket szilárd
lánc fűz össze, amit zajos
perpatvar sose tép szét, csak a zord halál.

Venushoz

(4, 1)

Tartós békekötés után
ismét harcba citálsz? Jaj, ne gyötörj, Venus!
Nem forr már föl a lanyha vér,
mint míg jó Cinarám volt a szerelmesem!

Édes vágy dühös anyja, te,
már ötven vagyok, és rossz igavonszoló:
nem hat rám a szelíd parancs.
Menj, tombolj, fiatal lelkek imája csali!

Hattyúk húzta piros kocsin
Paullus háza felé szállj, szívesen fogad!
Énekszó közepette lelsz
megperzselni való, vágyra megért szívet!

Jóképű a fiú, nemes,
jó szívvel kiségit bajbajutottakat,
jártas száz tudomány terén,
s bárhol dúl is a harc, hű lobogóvivőd.

Győz, s végül kacarászni fog
pénzes zsákon ülő, büszke riválisán,
Márványból kifaragtat és
ciprusmennyezetet kap tavi templomod.

Tömjén illata mámorít
s bőven szívhatod ott, míg berecynthusi
síp szól, lant szava ringat el,
s pánsíp hanggal a vers összevegyülve zeng.

Kétszer zengik a lány szüzek
napjában nevedet és a fiúcsapat,
hármat dobban a hófehér
lábuk, mint Salius papjainak szokott.

Engem nő se, fiú se vonz,
sem szívek gyönyörét elhíthető remény,
nem sarkall tusakodni bor,
friss szirmú koszorút homlokomon ki lát?

Mért ömlik, Ligurinusom,
mért ömlik le a könny arcomon annyiszor?
Mért csuklik s akad el szavam?
Kínos csendbe miért halnak a bókjaim?

Álmomban te ölelsz, fiú,
máskor, mint a madár, szállsz, s a nyomodban én
lógó nyelvvel a Mars mezőn,
hajszollak vizen át is, te keményszívű!

Coyotte, I like America and America likes me, 2003, performansz, klub Metro, Pozsony

PUBLIUS OVIDIUS NASO

Fegyvert, véres harcot akartam eposzba igézni

Fegyvert, véres harcot akartam eposzba igézni:
hadd legyen összhangban téma s a hexameter!
Egyformán nyúltak soraim, de Cupido kacagva
elcsent egy lábat, s pentametert faragott.
„Hé, arrogáns tökmag, mi jogon fitymálsz a versem?
Múzsák papja vagyok, nem csapatodba való!
Szőke Minervánk dárdáját ha Venus kaparintja
kézbe, a nászfáklyát rázza Minerva talán?
Erdős hegyháton mire menne Ceres veteménye?
Tegez szűz hintsen magvat a földbe talán?
Ékes hajfonatú Phoebushoz a dárdavas illik,
míg zengő lanton pöntyög a durva Hadúr?
Roppant országot kormányzol, dús birodalmat,
mért hódítgatsz még újakat is, te mohó?
Tán a tiéd a világ? Helikon völgyét leigáztad?
Nincs biztonságban többet a phoebusi lant?
Új oldalra ha jó verssort kerekít ki a tollam,
jössz, s elvéreztetsz rögtön a másodikon!
Könnyed disztichonba való témám sem akad most:
hol van a fürtös lány? hol van a zsenge fiú?’
Ezt panasztam, s ő a tegez tokját kinyitotta,
nyílvesszőt keresett, veszttem okozni valót!
Térdén meghajlítva feszült meg az íja s ekképp szólt:
„Nos, költő, most már itt van a téma, dalolj!”
Végem! A fickó nyílvesszője szívembe furódott.
Trónol Amor szívem lángra kapott közepén!
Hexameterben tör föl a dal, s fut a pentameterbe:
Félre dühödt harcok, vesszen a hősi idom!
Tűzz mirtuszt, Múzsám, aranyos fürtöd fonatába:
s ontva a disztichont szálljon az égig a dal!

Corinna vádjai

(2, 7)

Új s új bűnökkel vádolt bűnös vagyok én csak?
Folyvást győzködjek? Untat a szócsat már!
Márvány színházunk felső sorain, bizony isten,
lelsz más áldozatot, préda akad vagy ezer!
Márvány arcú nő nézett némán a szemembe?
„Álszent arc!” – a gyanú bűnjeleit kutatod.
Egy nőt dícsérek? Körmőddel tépsz a hajamba.
Hogyha szidom, bűnöm leple csupán a szidás.
Hogyha pirosposzsgás vagyok: elhidegültem – okoskodsz,
hogyha az arc beesett, új szerelem tüze mar.
Bár dagonyáztam volna a bűnben, mást se szeretnék,
méltán bűnhódnék most meg a bűneimért!
Jogtalanul keresed, jaj, a kákán még a csomót is,
s éppen ezért haragod furcsa paródia csak.
Nézd meg a szürke fülest, szánandó kín csak a sorsa,
már csak alig battyog, s tűri, ha ütlegelik.
Íme az új bűnöm: megvádlod a fürge Cypassist,
szép szobalányod, hogy énvelem is kamatyolt.
Ments isten! Ha a vágy rám törne, „no, rúgj ki a hámból”,
csip-csup szolgaleány kósza gyönyörre se kell!
Szolgákkal szabad ember akarhat-e jót kamatyolni,
korbáctól csíkos hátat ölelni ki vágy?
Add hozzá: hajadat fésülgeti rendre serényen,
s mily kegyesen szolgál, s mily ügyesen bodorít!
Egy ily hű szobalányt szednék föl? Szinte barátnőd!
Hagyná? S nem hozzád futna a vádjaival?
Vénusz rá a tanúm, és szárnyas gyermeke íja,
tényleg alaptalanul kínoz az ostoba vád!

Cypassishoz

(2, 8)

Fürtöt ezer módon bodorító fürge Cypassis,
– fésűd istennők fürtjeid érheti csak! –
titkon enyém lettél a lopott kéj bölcs örömében,
méltó úrnődhöz, ámde velem kezesebb,
el ki fecsegte Corinnának, hogy jót kamatyoltunk,
hogy testem s tested összetapadva hevült?
Elvörösödtem tán? Megtréfált botladozó nyelv?
Tán a lopott légyott más jele is fecsegett?
Mennyit szajkóztam, szobalányt fölszedni botorság!
És aki ezt teszi az, egyszerűen hatökör.
Phoebus papnőjét kívánta Mycaene királya,
s Briseist, a rabot vágyta a nyalka görög.
Én se vagyok jobb, mint Agamemnon s persze, Achilles!
Ott fejedelmi szokás, itt ugyanaz bujaság?
Úrnóm háborgó szeme fürkészőn fürkészte a titkunk,
s láttam, a szégyenpír bíbora arcodon ült.
Én bezzeg higgadt voltam, láthattad, egészen,
Vénuszt hívtam, hogy ő igazolja szívem.
Istennő, szeleket küldj ránk: a kegyes hazug esküt
hadd cincálja Notus Carpathus árjai közt!
Mert rászolgáltam, jutalom jár, barna Cypassis,
fonja ma még testünk édes örömbe a vágy!
Hálátlan, vonakodsz? Rettegsz tán, hogy belebukhatsz?
Két gazdát szolgálatsz? Egyet is éppen elég!
Hogyha sután vonakodsz, én mondom el akkor a titkunk,
mindent megvallok, vádjaimat sorolom.
Úrnőd mind megtudja, Cypassis, hol kamatyoltunk,
elmondom, hányszor, hogy mikor és hogy esett...

